

نیم سال دوم سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲

عنوان: مدیریت آموزشی کد درس: ۱۷

گروه هدف: دانشجویان دکتری مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

تعداد واحد: ۳ (نظری)

مدرس: دکتر کمال قلی پور

مدت: ۵۱ ساعت

مقدمه:

تغییرات شگرف و گسترده در مدیریت سلامت در هزاره سوم، مختصات جدیدی در آموزش علوم پزشکی ایجاد خواهد نمود که اثرات آن به صورت مشهود در سال‌های اخیر قابل مشاهده بوده است. این مهم می‌طلبد که مدیریت و رهبری آموزش علوم پزشکی متناسب با این نیازها به صورت هدفمند با ایجاد ظرفیت‌های جدید به سمت آموزش پاسخ‌گو و پرهیز از توجه افراطی به تخصص‌گرایی حرکت کند و اهمیت نقش رهبری در مدیران و مدل‌های رهبری نزد آنان، نقش رهبری آموزشی در توسعه نظام سلامت، بهره‌وری و تعالی آموزشی بر کسی پوشیده نیست. از آنجا که موضوع رهبری در نظام آموزشی خود علمی آموختنی است و رهبران آینده این نظام آموزشی از بین دانشجویان امروز بیرون خواهند آمد. بنابراین گنجاندن بعضی از مفاهیم اساسی مدیریت و رهبری در کوریکولوم آموزشی، اجتناب‌ناپذیر به نظر می‌رسد. لذا آشنایی با مفاهیم پایه، اصول و کاربرد مدیریت و رهبری آموزشی برای دانشجویان آموزش پزشکی خصوصاً اعضای هیات علمی یک ضرورت خواهد بود.

اهداف:

هدف کلی:

شناخت علمی مدیریت و رهبری در آموزش

اهداف اختصاصی: دانشجویان در پایان ترم تحصیلی

۱. مفاهیم، اصول و اجزای سازمان و مدیریت آموزشی را بحث نمایند.
۲. وظایف و مسئولیتهای مختلف مدیران و مدرسین آموزش علوم پزشکی را از همدیگر تمیز دهند.
۳. استراتژیهای مدیریت آموزشی را بحث نمایند.

۴. وظایف مختلف مدیران در سازماندهی، تعیین اهداف و برنامه ریزی های آموزشی را نقد نمایند.
۵. اجزا و اصول برقراری ارتباط در مدیریت آموزشی را تحلیل نمایند.
۶. با مفاهیم و روش های تدریس و انواع آن آشنا شوند.
۷. با مفاهیم و رویکردها و روش های ارزشیابی و ارزیابی آموزشی آشنا شوند.
۸. با مفاهیم برنامه ریزی آموزشی و جایگاه آن در مدیریت آموزشی آشنا گردند.
۹. با مفاهیم اخلاقی و حرفه ای گری در آموزش و آموزش علوم پزشکی و بهداشتی آشنا شوند.

روش آموزش:

شیوه آموزش بر محوریت دانشجو استوار بوده و کلاس درس با استفاده از منابع و سرفصل های تعیین شده در چارچوب ضوابط دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز به صورت مشارکتی، کار گروهی، بحث جمعی، سخنرانی و ارائه گزارش دانشجویان در ارتباط با سرفصل ها و پرسش و پاسخ اداره خواهد شد. بطوریکه دانشجویان مفاهیم مرتبط با شبکه های بهداشتی و درمان در دنیا و ایران را بصورت عمیق و تحلیلی بررسی خواهند نمود. برای این منظور باید کلیه مطالب ارائه شده توسط دانشجویان از منابع اصیل با ذکر رفرنس مربوطه استخراج گردند. انتظار می شود دانشجویان عزیز قبل از حضور در کلاس، مطالب ضمن مطالعه کافی، تسلط لازم در مباحث را داشته باشند. هر دانشجو در طول ترم ۵ مبحث را بصورت کاملا تحلیلی از منابع متعدد و اصیل مطالعه نموده و در زمان تعیین شده با استفاده از وسایل آموزشی و روش های تدریس مناسب ارائه خواهد نمود.

راهنمای مطالعاتی دانشجو:

انتظار می رود دانشجویان عزیز مطابق طرح درس ارائه شده قبل از حضور در کلاس، مطالب درسی را مرور کرده و در بحث ها مشارکت فعال داشته باشند، چرا که حضور ذهن عزیزان منجر به یادگیری عمیق تر خواهد گردید. انتظار داریم دانشجویان مطابق برنامه توافق شده در کلاس و برنامه اجرایی مندرج در طرح درس، سخنرانی تحلیل خود را برای مدت حداقل یک ساعت و ۳۰ دقیقه برنامه ریزی و آماده نموده و به صورت مشارکتی و بحث گروهی ارائه نمایند. بطوریکه محوریت آموزش متوجه دانشجویان گردیده و به طور مداوم دانشجو و مدرس در نقش یکدیگر ظاهر شوند. دانشجویان عزیز بای مباحث آماده شده خود را در قالب فایل Word و در حجم ۱۵-۲۰ صفحه آماده نموده و به حاضرین ارائه دهند.

علاوه بر این انتظار داریم دانشجویان گرامی برای عناوین مشخص شده از منابع اصیل شواهد علمی قابل اتکا مطالعه فرموده و رفرنس منابع را به کمک نرم افزار ENDNOTE به زبان انگلیسی مستند نمایند. دانشجویان محترم باید از شیوه های آموزشی مناسب برای جلب مشارکت حاضرین در جلسه سود برده و مطالب را بصورت مبتنی بر مباحثه و با ذکر شواهد و آمار ارائه و هدایت نمایند. دانشجویان محترم مباحثی که ارائه می دهند باید ۴ سوال (با استفاده از انواع مختلف سوالات) طراحی نموده و در جلسه بعد از سخنرانی تحویل دهند.

امید ان داریم تا ضمن یادگیری و بکار بردن آموخته ها در موقعیت های شغلی آینده، مشاوره ای آگاه و امین برای دیگران باشیم و با تکیه بر آگاهی، بینش صحیح و بهره جستن از خرد جمعی فردایی نیکوتر برای ایران عزیزمان ترسیم نمائیم.

برنامه اجرایی:

جلسه	تاریخ	محتوی	مدرس
		مبانی رهبری و مدیریت آموزشی	دکتر قلی پور
		مدل های رهبری و مدیریت آموزشی	
		اهداف، سطوح و نظریه های یادگیری، حیطه های یادگیری و سطوح شناختی رفتاری و...	
		اهداف آموزشی - انواع اهداف - روش تدوین اهداف و...	
		برنامه ریزی آموزشی - نحوه تدوین کوریکولوم - نحوه تدوی طرح درس و...	
		مبانی نیاز سنجی آموزشی - روشها و تکنیک های نیاز سنجی	
		اخلاق و حرفه گرایی در آموزش - نقش الگوی معلم و استاد در کلاس	
		تفکر انتقادی و تفکر سیستم ها در آموزش	دکتر قلی پور
		روش های تدریس با تاکید بر روش های تدریس تعاملی - روش های تدریس دانشجو محور - روش های تدریس استاد محور روش های تدریس برای بزرگسالان	
		آموزش اثربخش و اثربخش آموزشی - مولفه های تدریس اثربخش	
		روش های طراحی و اجرای کارگاههای آموزشی	
		انواع مهارتهای ارتباطی در کلاس - مهارتهای ارتباطی بین استاد و دانشجو و گیرنده خدمت و ارائه دهنده خدمات	
		رویکردها و روش های ارزشیابی برنامه های آموزشی - سازمان های آموزشی - ارزشیابی استاد - ارزشیابی دانشجو	
		انواع سوالات و آزمون ها (MCQ-KF-EM-SC -سناریو -حل مساله -سوالات تشریحی و...)	
		روش های تحلیل آزمون ها - روایی، پایایی، ضریب دشواری و...	
		آموزش های کاربردی، مهارت محور و مبتنی بر کار آفرینی	
هفدهم		آزمون پایان ترم	

ارزشیابی:

ارزشیابی نهایی دانشجویان شامل موارد زیر خواهد بود:

- ارائه مطالب (سخنرانی و کارهای کلاسی): ۴ نمره
- گزارش مکتوب و کاربردی (بر اساس استاندارد گزارش نویسی): ۴ نمره
- طراحی سول (از مطالب ارائه شده): ۲ نمره
- آزمون پایان ترم (مطابق برنامه امتحانات دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی): ۱۰ نمره

منابع:

1. Dent J, Harden RM, Hunt D. A practical guide for medical teachers. Elsevier health sciences; 2017 Apr 26.
2. Crosby, R.H., Joy, *AMEE Guide No 20: The good teacher is more than a lecturer-the twelve roles of the teacher*. Medical teacher, 2000. **22**(4): p. 334-347.
3. Sutkin, G., et al., *What makes a good clinical teacher in medicine? A review of the literature*. Academic Medicine, 2008. **83**(5): p. 452-466
4. Amin, Z. and H.E. Khoo, *Basics in medical education*. World Scientific, 2003
5. Harden, R.M. and J. Dent, *A practical guide for medical teachers*. China: Churchill Livingstone, 2005.
۶. علی اکبر سیف . اندازه گیری، سنجش و ارزشیابی آموزشی . ویرایش هفتم ۱۳۹۶. تهران
۷. علی اکبر سیف . روانشناسی پرورشی . ویرایش هفتم ۱۳۹۶. تهران
۸. استفاده از مقالات بروز در پایگاه های داده ای معتبر
۹. استفاده از کتب های اصیل و بروز
۱۰. گزارش های سازمان های معتبر ملی و بین المللی

با آرزوی توفیق